

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

вул. Арсенальна, 9/11 м. Київ 01011, тел. (044) 254-56-73, факс (044) 254-43-93
E-mail: inform@dkrp.gov.ua, Web: http://www.drs.gov.ua, код СДРПОУ 39582357

від _____ № _____
на № _____ від _____

Рішення № 100 від "05" березня 2019 р. про відмову в погодженні проекту регуляторного акта

Державна регуляторна служба України (далі - ДРС) відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі - Закон) розглянула проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку застосування контролюючими органами заходів впливу (штрафних санкцій) до юридичних осіб (крім уповноважених установ) за порушення вимог валютного законодавства» (далі – проект постанови та проект Порядку відповідно), а також документи, що надані до нього листом Державної фіскальної служби України від 29.01.2019 № 1914/5/99-99-14-03-02-16.

За результатами розгляду проекту постанови та відповідного аналізу регуляторного впливу на відповідність вимогам статей 4, 5, 8 і 9 Закону

встановлено:

проект постанови розроблено відповідно до абзаців першого та третього частини першої статті 15 Закону України від 21 червня 2018 року № 2473-VII «Про валюту і валютні операції» (далі – Закон № 2473) з метою визначення порядку щодо застосування контролюючими органами заходів впливу (штрафних санкцій) до юридичних осіб (крім уповноважених установ) за порушення вимог валютного законодавства.

Проте, Державною фіскальною службою України під час підготовки зазначеного проекту постанови не дотримано вимог статей 4, 5 та 8 Закону, беручи до уваги таке.

Проектом постанови, та запропонованим ним Порядком, у більшості положень дублюються вимоги Закону № 2473, а також встановлено розмір штрафних санкцій у розмірі 100 відсотків суми операції, проведеної з порушенням валютного законодавства, та ніяким чином не конкретизуються встановлені останнім первинні, законодавчі норми щодо порядку притягнення до адміністративної відповідальності осіб, які вчинили валютне правопорушення.

Так, згідно з положеннями абзаців першого та третього частини першої статті 15 Закону № 2473 *порядок застосування заходів впливу, передбачених статтею 14 Закону № 2473, у тому числі розмір штрафних санкцій, до*

Державна регуляторна служба України

ВІХ №1372/0/20-19 від 05.03.2019

Запорозька Ірина Євгенівна

юридичних осіб (крім уповноважених установ) за порушення вимог валютного законодавства встановлюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову і митну політику.

Слід врахувати, що максимальні розміри штрафних санкцій, до юридичних осіб (крім уповноважених установ) за порушення вимог валютного законодавства встановлені Законом № 2473 у розмірі до 100 відсотків від суми операції, проведеної з порушенням вимог валютного законодавства.

Відповідно, у проекті підзаконного нормативно-правового акта, розробленого на виконання вимог абзаців першого та третього частини першої статті 15 Закону № 2473, повинні бути визначеними, зокрема:

- порядок провадження у справах про порушення законів та інших нормативно-правових актів, які регулюють сферу валютних відносин;
- механізм прийняття рішень контролюючими органами про застосування заходів впливу та їх оскарження;
- градуйовані розміри штрафних санкцій за вчинені юридичними особами правопорушення, визначені, як приклад, відповідно до тяжкості та/або періодичності відповідних проступків, та встановлені за принципом адекватності вчиненому правопорушенню, який законодавчо закріплено вимогами Закону № 2473.

З урахуванням зазначеного, запропонована редакція проекту постанови та проекту Порядку, яка не розкриває предмет регулювання по суті - не узгоджується з вимогам статті 5 Закону в частині недопущення прийняття регуляторних актів, які є непослідовними або не узгоджуються чи дублюють діючі регуляторні акти, а також викладення положень регуляторного акта у спосіб, який не є доступним та однозначним для розуміння особами, які повинні впроваджувати або виконувати вимоги цього регуляторного акта.

Крім цього, засадами державної регуляторної політики, визначеними Законом, встановлюється необхідність доведення регуляторним органом доцільності прийняття та впровадження в дію кожного окремого регуляторного акта.

При цьому, враховуючи вимоги статті 21 Закону, ДРС приймає рішення про погодження або про відмову в погодженні проектів регуляторних актів з урахуванням як самого проекту акта, так і супровідних до нього документів, визначених цим Законом, обов'язковим серед яких є, насамперед, Аналіз регуляторного впливу цього проекту акта.

Згідно з нормами абзацу одинадцятого статті 1 Закону документом, який містить обґрунтування необхідності державного регулювання шляхом прийняття регуляторного акта, аналіз впливу, який справлятиме регуляторний акт на ринкове середовище, забезпечення прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави, а також обґрунтування відповідності проекту регуляторного акта принципам державної регуляторної політики – є Аналіз регуляторного впливу (далі - АРВ).

Аналіз регуляторного впливу до проекту регуляторного акта повинен містити обов'язкові положення, визначені статтею 8 Закону.

У цьому випадку, наданий розробником АРВ до проекту постанови містить формальний опис запропонованих ним змін, не є інформативним, та не відповідає вимогам Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 (із змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1151) (далі – Методика).

1. Так, розробником під час дослідження регуляторного впливу проекту постанови та формування відповідного АРВ не визначено проблему, яку передбачається розв'язати шляхом державного регулювання, не встановлено причини її виникнення, не оцінено важливість зазначеної проблеми, зокрема не наведено даних у цифровому чи кількісному вимірі, що доводять факт існування проблеми і характеризують її масштаб на практиці.

Натомість, при визначенні проблеми, розробник обмежився лише її текстовим описом, вказавши, що необхідністю впровадження відповідного державного регулювання є виключно визначені Законом № 2473 законодавчі підстави щодо його розробки.

Зазначене не відповідає вимогам статті 4 Закону, зокрема, принципу доцільності – оскільки розробником не доведена наявність проблеми, що потребує державного втручання, та не обґрунтована необхідність державного регулювання господарських відносин з метою її вирішення.

Вважаємо, що додатково з метою опису важливості врегулювання запропонованого проектом постанови питання та підтвердження масштабів визначеної проблеми за допомогою аналітичних даних, розробнику доцільно встановити, як приклад: кількість перевірених суб'єктів господарювання – юридичних осіб з питань дотримання ними вимог валютного законодавства; кількість та суму застосованих заходів впливу (штрафних санкцій) за порушення вимог валютного законодавства, на прикладі даних за минулі роки з інформаційних систем Державної фіскальної служби України або інших достовірних, інформаційних джерел.

2. У розділі II «Цілі державного регулювання» АРВ розробник повинен чітко визначити мету державного регулювання, що має бути безпосередньо пов'язана з розв'язанням проблеми.

Проте, задекларована розробником ціль державного регулювання є абстрактною та не вимірюваною. Зокрема, розробником не визначено індикаторів зменшення масштабів проблеми, що характеризувало б досягнення мети регулювання.

Отже, розробником порушено принцип адекватності, оскільки належним чином не обґрунтовано наскільки така форма державного регулювання відповідає вирішенню існуючої проблеми.

3. У розділі III «Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей» розробник повинен визначити усі можливі альтернативні способи вирішення існуючої проблеми та оцінити вигоди і витрати держави, населення та суб'єктів господарювання від застосування кожного з них.

Однак розробник обмежився виключно текстовим та формальним описом вигод і витрат держави, громадян та суб'єктів господарювання від застосування

обраних альтернатив, характеристика яких полягає переважно у виконанні або невиконанні вимог чинного законодавства.

Загалом, в АРВ розробником не наведено жодних аналітичних даних та/або розрахунків витрат держави та суб'єктів господарювання, яких вони зазнають, як внаслідок впровадження проекту постанови, так і внаслідок застосування альтернативних способів досягнення цілей, що підтверджували б економічну доцільність обраного способу, а також не доведено ефективність застосування запропонованого проектом постанови регулювання.

У цьому випадку, вважаємо, що розробнику необхідно провести орієнтовний розрахунок бюджетних витрат держави в частині визначення вартості процедур, пов'язаних з прийняттям рішень контролюючими органами про застосування заходів впливу, на прикладі розгляду порушення одного суб'єкта господарювання, та встановити планові витрати на проведення відповідних заходів контролю на прогнозний рік, взявши за основу фактичну кількість проведених заходів контролю з відповідного питання за даними минулого року.

Слід підкреслити, що факт відсутності належним чином проведеного економічного аналізу запропонованих альтернатив не дозволить у подальшому об'єктивно оцінити, наскільки обраний розробником спосіб державного втручання відповідає проблемі, що потребує врегулювання, та наскільки його застосування буде ефективним для її вирішення.

4. У зв'язку з неналежним опрацюванням попередніх розділів АРВ, у розділі IV «Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей» розробником не доведено вибір оптимального альтернативного способу з урахуванням системи бальної оцінки ступеня досягнення визначених цілей, не проаналізовано причини відмови від застосування того чи іншого способу та аргументи на користь обраного, що є порушенням принципу ефективності – забезпечення досягнення внаслідок дії регуляторного акта максимально можливих позитивних результатів за рахунок мінімально необхідних витрат ресурсів.

5. У розділі V АРВ «Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми» розробником не описано механізм дії запропонованого регулювання з урахуванням основних бізнес-процесів, які потрібно буде забезпечити суб'єктам господарювання для реалізації його вимог. При цьому, розробником не враховано, що механізм реалізації регуляторного акта має бути безпосередньо пов'язаний із цілями та очікуваними результатами регуляторного акта, тобто яким чином будуть діяти положення проекту постанови та якою прогнозується ситуація після набрання регуляторним актом чинності.

Також, у разі доопрацювання проекту Порядку та визначення градуированих розмірів штрафних санкцій за вчинені юридичними особами порушення, встановлених за принципом адекватності вчиненому правопорушенню, який законодавчо закріплено вимогами Закону № 2473, розробнику в цьому розділі АРВ необхідно аргументувати спосіб у який проводився відбір відповідних розмірів штрафних санкцій, які

застосовуватимуться у вигляді відсоткових значень до суми операції, проведеної з порушенням валютного законодавства.

Крім цього, розробнику необхідно оцінити, які організаційні заходи мають здійснити суб'єкти господарювання для виконання вимог зазначеного регуляторного акта, а також органи влади для його впровадження після набрання чинності, які мають бути безпосередню пов'язані із предметом регулювання зазначеного проекту постанови.

6. При заповненні розділу VI АРВ «Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги» розробником не обраховано витрати органів виконавчої влади на виконання вимог регуляторного акта згідно з Додатком 3 до Методики, що не дозволяє зробити висновок щодо забезпечення балансу інтересів суб'єктів господарювання та держави, та чи витрати держави не є оптимальними і не містять ознак корупційних ризиків.

7. Розділ VIII АРВ «Визначення показників результативності дії регуляторного акта» заповнено з порушенням вимог Методики. Так, обов'язкові показники результативності регуляторного акта повинні бути не описовими, а кількісними та вимірювальними.

Таким чином, за результатами розгляду положень проекту постанови та аналізу його регуляторного впливу, встановлено, що проект розроблено без дотримання ключових принципів державної регуляторної політики: доцільності, адекватності, ефективності, збалансованості, визначених статтею 4 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», а також вимог статті 8 цього Закону в частині підготовки АРВ з урахуванням вимог Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 (із змінами).

Ураховуючи зазначене, керуючись частиною четвертою статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», Державна регуляторна служба України

вирішила:

відмовити в погодженні проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку застосування контролюючими органами заходів впливу (штрафних санкцій) до юридичних осіб (крім уповноважених установ) за порушення вимог валютного законодавства».

**Голова Державної регуляторної
служби України**

Ксенія ЛЯПІНА

